

Библиотека „Аїора”

књига 160

Copyright © 2023 Елиезер Папо

Copyright © 2023 за Србију, АГОРА

Ова публикација се у целини или у деловима не сме умножавати, прештамповати или преносити у било којој форми или било којим средством без дозволе аутора или издавача, нити може бити на било који други начин или било којим другим средствима дистрибуирана или умножавана без одобрења издавача. Сва права за објављивање ове књиге задржавају аутор и издавач по одредбама закона о ауторским правима.

ЕЛИЕЗЕР ПАПО

ЧАСОВНИЧАР И САЧАСНИЦИ

*збирка њосѣисѣоријских ѣрича
(с домаћим заѣацима)
ѣоѣијељена у ѣеѣ часова
и најмање чеѣири одмора*

АГΩΡΑ

Миши
(1948–1995)

У име свих недовршених прича...

Негдје, некад

Умјесто претчаса

Био једном један зналац Торе који никако није дао да га зову хахамом или рабином.

- Па како онда да *ѿ*е зовемо? – упита га једном згодом један од учесника сусрета.
- *Шѿа* ја знам. Можда, часовничар? – одговори незаинтересовано.
- Часовничар? *Заиѿио* часовничар? – упита питалац поново.
- Па, збој часова Торе.
- А како се онда зовемо ми који учимо на *ѿим* часовима?
- Па, часовничари.
- Па не можемо се сви зваји *истио*.
- *Заиѿио*? Ви учийе на *ѿим* часовима, ја учим на *ѿим* часовима... Ја часовничар, ви часовничари...
- Ја знам да *ѿи* дјежиш од *ѿоја* да будеш ауѿорийеѿ, али не можеш ѿбјећи од једносѿавне *истиине* да си *ѿи* *ѿај* који држи *ѿе* часове.
- Ено, сад, држи? Ја учим на *ѿим* часовима *истио* као и сви *осѿали*. Значи, ја сједим и учим Тору. Ко хоће... дође, и учимо заједно.
- Имам ѿредлој који је језички довољно блесав да би мојао да *ѿи* се доѿадне – питалац ће изнебуха – ајде да се ми *осѿали* зовемо сачасници.
- Ја дих свеједно више волио да сви будемо часовничари – скањујући се одговори часовничар – али... како ѿод хоћеѿе...

И тако је и остало. Часовничар и сачасници.

Домаћи задатак:

Прочитати житије патријарха Аврахама,
од двадесет и седмог стиха једанаесте главе
до једанаестог стиха двадесет и пете главе
Прве књиге Мојсијеве.

Час први:

Облик или садржај, чија се пита?

Просторију у којој се окупљају назвали су ћаскаоницом, што због часова (унаточ „тврдом” ч), а што због ћаскања. За један јавни простор ћаскаоница је била прилично мала. Као соба у приватном стану поприлично велика. Свуд оокруг сталаже с књигама, а у средини простор за сједење, фотеље и јастуци распоређени око синије. Чајник и тањир са исјеченом патишпањом иду уокруг. Свако је већ на свом мјесту (а већ је одавно свако *зайикао* неко).

Кад смо већ код мјеста, часовничар је сматрао да није на мјесту да се имена јунака јеврејског Троканона јелинизују или латинизују, па је и сачасницима наметнуо помињање јунака по њиховим хебрејским именима. Сачасник који обезбјеђује да ови прави протоколи сијонских мудраца процуре у јавност молио је да ништа у њима не мијењамо, па ће тако наши сачасници, да не кажем читаоци, морати да се навикавају на Аврахама, Јисхака и Ривку, Јишмаела и Јаакова/Јисраела, умјесто Аврама, Исака и Ревеке, Исмаила и Јакова/Израиља.

У ћаскаоници тече необавезни разговор, док га један од сачасника не прекиде ријечима:

- *Заишо се Аврахам након Сарине смртии йоново оженио?*
- *Заишо ишо је йошишо-йошо хшио да набеша дванаестй синова* – одговори Часовничар ко запета пушка, као да се радило о одговору који се сам по себи подразумејевао, а није; и знао је да није, јер се смјешкао као онај коме је то јасно.
- *А ишо би йо йа Аврахаму било сйало да набеша баш дванаестй синова?*
- *Заишо ишо је йророишйво условљено конйексйом. Људи йшумаче дожанску йоруку у складу са својим йоледима на свијейй. Кад је Бој обећао неком од Аврахамових йредака*

да ће од њега постати велики народ који ће бити као звијезда на небу, тај је одмах схватио да је Бој сигурно хитио да каже да ће будући родоначелник овог будућега народа имати дванаест синова. Један човек не може сам да изроди онолико дјете колико је звијезда на небу, а ни небо само по себи није тек уку безброј звијезда, него савршени круж, Зодијак, који се дијели на дванаест сазвијеза, означених са дванаест знакова.

- Нисам размишљао о вези дванаест племена Јисраела са знаковима Зодијака – други ће сачасник – али, зар није Аврахам први коме је дао обећање о народу бројном као звијезде небеске и земљи коју ће наслиједити.¹
- Ако је речено обећање дао тек Аврахаму, и то тек након што је исти дошао у земљу Кенаан, како је онда негова породица која је остала у Уру Халдејском могла да зна за то обећање? А они не само да знају за него, него се и поистовјећују с њим! Не ише ли да су Ривку, унуку Аврахамовој браћи Нахора, кћер Аврахамовој браћи Бетуела, кад су је послали да се уда за Аврахамовој сина Јисхака, благовестили ријечима: ‘да се намножиш на хиљаде хиљада и сјеме твоје да наслиједи браћу нејријатеља својих’?² Није ли тај Ривкин благовест поистину идентичан ономе што обично називамо божанским обећањем Аврахаму? „Хиљаде хиљада” истомака одговара великом народу којег је као звијезда на небу, а „наслијеђивање браћу нејријатеља” одговара наслијеђивању земље.
- Ето, тек ти буде – први ће сачасник поново – тек су обећање будућега великога народа и наслијеђивања земље старији у Аврахамовом браћу од Аврахама самог, али јој је проналазили итврду за итврдњу да су речену предају тумачили као дванаест знакова Зодијака?
- Не ише ли нејсредно након одјеља о жртвовању Јисхака, а прије одјеља о вјенчању Јисхака и Ривке, да су Аврахаму дојавили да је Милка родила Нахору осморицу

1 Прва књига Мојсијева, 12:1, 13:14, 15:5–10.

2 Исто, 24:60.

- синова, док му је иноча родила још четворицу. Све у свему: дванаест. А онда му уз то ујакују, онако бедуински, ко ђоја сасвим случајно, и погатак да Нахор има и унуку Ривку, не би ли како постојали да се истиа уда за Јисхака.³
- Зашто би они били заинтересовани да удају Ривке за Јисхака, ако су већ постојали циљ, и ако Нахор већ има дванаест синова?
 - Све до жртвовања Јисхака Нахор није имао разлога да сумња да ће обећање да се оствари даи кроз његов дом. На концу, као што си и сам рекао, Нахор је имао дванаест синова, а Аврахам само двојицу. Међутим, сигурно синарој бедуина, Аврахама, да једног сина (Јишмаела) ошјера од куће; а другој (Јисхака) скоро га жртвује, исковавајући тако сам себи ошнине власним рукама, зашлица је Нахора (а по све сигурно и друге учеснике тој унутарбрајственичкој надметању под именом „ја сам ошак Зодидјака небеској народа“). Та сигурно Аврахамова да жртвује бедуинско своја дома, да све своје снове и наде принесе на жртву свом све захтевнијем и захтевнијем Богу, дјеловала је синарјешинама других домова унутарбрајства пошину пошнине природно, а самим тим и као нешто што треба држати на оку. Зар Аврахам не учествује у истом надметању као и ми, с истим циљем да се небеске силе придобију за борбу за интересе брајства и племена, пошнали су се други домаћини, вјерујући истовремено да Аврахам сигурно није пољудио или одустао, него се радило о синарјешини о којој нису знали ништа, али коју су хтели да држе под контролом, или барем да на вријеме ошрају власним удио у истом.
 - То још увијек не објашњава зашто су хтели да се Ривка уда за Јисхака!
 - Све у свему, чини се да су хтели да се ошрају, за сваки случај, синарјешинама дионица и у другом дому ошачком унутар брајства. Не заборави да ће касније исти тај Лаван (унук Нахоров, син Бетуелов и брај Аврахамове снаје Ривке) да се надмеће с Јааковом (Аврахамовим унуком, а

3 Прва књига Мојсијева, 22:20 и даље.

Јисхаковим и Ривкиним сином) око ишћања кроз која ће да се остиваре обећања.

- Одвратно!
- Можда... итеди... данас... Иначе сасвим људски и саобразно времену и условима. Шћа мислиш ти, зашћо је Аврахам йослао своја слућу да доведе ујраво Ривку, унуку њејовој најстаријој драћи, њејовом сину за жену, иако му је Бој дословце зайовиједио да оде не само из земље своје, нејо и из своја рода – ја чак и из дома оца својеја? Форма ове зайовиједи је селигда, али њен садржај је ирекидање њиховој ућицаја на Аврахамово йоимање свијеја.
- Чекај да расвијетлимо ову ичачку. Ти, дакле, инсинуираш да је и Аврахам хћио акције у Нахоровом йројекћу.
- Не инсинуирам... одјоворно ићврдим.
- Није ли ово свођење Аврахама, оца вјере и вјерника, на бедуинској рачунцију који ићек йокушава да йригодије Боја за своје инћересе – бојохулно?
- Да је Аврахам и йочео онако како је завршио, као човјек који је сиреман да жрћивује своје науме како би сјровео божанску вољу, у чему би онда била њејова величина? Такав човјек и није човјек, нејо неко мийско диће, йолудој, који са мном и с ићобом нема ама баш никакве везе. Ићовремено, да је Аврахам и завршио онако како је йочео, заједно са Нахором и остћалим ситћиношићарцијским бедуинчићима, не би данас био оћиац свих моноћеистћи на свијеју. Баш йрича о бедуину који је йревазишао себе и йрејорио своје седичне циљеве, а у служби Боју, остћаје као светионик за сва времена.
- Оно ићћо ја не кайирам у цијелом овом йрисћују – трећи ће сачасник – је зашћо би Бој йрихватићо йојрешно људско ићумачење свој власћићићој обећања? Он им никад није ни обећао дванаестћ синова, нејо мношћиво будућих йоћомака!
- Прихватићо ја или не йрихватићо, не може ја ни ићнорисати. Божанска йорука људима неминовно добија форму. Не здој оној који је шаље, нејо здој оној који је йрима. То је дирекћина йосљедица наше људскостћи. Бој је, са своје

сйране, заинтересован за садржај. Људи, међу њим, ако уопштено прихватише Њејову поруку, најчешће слијеге ирвенствено облик који су садржају истие сами дали. Ако у свему томе бар покушавају да дојру и до садржаја, или су (барем) моштивисани искреном жељом да врше Божију вољу, а не да Њеја „уирећу“ у кочије власишине воље, шад их Бој, иолако али сиурно, тура у иравцу иревазилажења форме коју су сами дали садржају Њејовој обраћања.

- Па и шо јдје их тура на концу ће да имагне форму, шако да не знам шиа је шиме добио? Једна форма смјењује друју...
- Да, и уираво кроз ше смјене форми човјек иолако уочава шиа је дишно а шиа случајно. Ево ши Аврахамовој иримјера. Аврахам је, на иочешку, дио шолико одређен својом иородичном иредајом да није мојао ни да замисли да ди обећање о бројном иошомсйву мојло да се схваиши друјачије нејо кроз одијело којим ја је заодјенула иородична иредаја. За Аврахама шо је значило да ће ирави насљедник блајослова да имагне дванаест синова. Једначина је једношавна: Аврахам нема дванаест синова, а Нахор их има. Закључак: Нахор је насљедник, а Аврахам није! Но, Бој иодучава Аврахама да иовјерује у себе. Да иовјерује да је он насљедник обећања, јер он је шај који се држи садржаја (обећање је наравно било условљено одређеним начином животиа, издвајањем из мнојодожачких и разврайних ирадова и иасйирским животиом) а не форме.
- Ойкуд ши сад, ја, ишврдња да је обећање Аврахамовим ирецима било условљено? – поново ће први сачасник.
- За разлику од савремене размажене Сјеварварчади, Семиши (ни данас, а камо ли у она древна времена), не мисле да их (на основу саме чињенице да су се удосйојили да се роде) сјада и следује све на шиа иомисле. Пракйичним и ираимайичним, каквим их је Бој дао, било им је јасно да онај који жели да му једрилица заједри, ширеда да окрене једро сйрам вјешра, а не вјешар сйрам једра.
- А ойкуд ши да је услов блајослова дио даиш издвајање из ирадова ојрезлих у безакоњу?